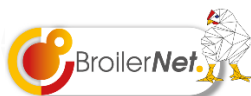

Zastosowanie dodatku ziół (fitobiotyków) w żywieniu kurcząt brojlerów

Autor: Jakub Urban

WARSAW
UNIVERSITY
OF LIFE SCIENCES

Wprowadzenie do dobrej praktyki

Od czasów starożytnych rośliny, a zwłaszcza zioła, były stosowane w profilaktyce i leczeniu ludzi oraz zwierząt. Wiele badań potwierdza korzystny wpływ ziół na zdrowie drobiu.

Surowcem zielarskim jako źródłem substancji biologicznie czynnych mogą być różne części roślin (rys. 1.).

Rysunek 1. Najczęściej wykorzystywane surowce fitobiotyczne

Czynnikami korzystnie wpływającymi na organizm drobiu są zawarte w ziołach związki biologicznie czynne, takie jak flawonoidy, antocyjany, glikozydy, garbniki, taniny, olejki eteryczne, gorycze, alkaloidy, terpeny, śluz, triterpeny, fenole, saponiny, irydoidy, naftochinony, antrachinony, fenolokwasy i sole mineralne (Budny i in., 2012). Wszystkie wymienione substancje zaliczane są do grupy związków biologicznie czynnych o dużym zróżnicowaniu chemicznym zwanych fitobiotykami.

Informacje ogólne i wyzwania

Fitobiotyki to szeroka grupa bioaktywnych związków pochodzenia roślinnego. Są one syntetyzowane przez rośliny w celu zapewnienia ochrony przed różnymi patogenami, takimi jak bakterie, wirusy i grzyby. Fitobiotyki zawarte w ziołach pełnią następujące funkcje:

- wzmacniają doznania smakowe i pobudzają apetyt, działają jako regulatory funkcji trawiennych (np. *Thymus vulgaris* L., *Carum carvi* L.),
- działają jako regulatory metabolizmu (np. *Trigonella foenumgraecum* L., *Polygonum aviculare* L.), środki przeciwbiegunkowe, przeciwbakteryjne i przeciwzapalne (np. *Allium* L., *Allium cepa* L., *Salvia officinalis* L.), przeciwgrzybicze (*Lavandula* L.),
- wykazują działanie anaboliczne (*Allium* L., *Allium cepa* L.), zmniejszają podatność na stres, wzmacniają układ odpornościowy (*Echinacea purpurea*) i niwelują negatywne skutki działania substancji antyodżywczych.

Zastosowanie dodatku ziół (fitobiotyków) w żywieniu kurcząt brojlerów

Informacje dodatkowe

Fitobiotyki (zioła) można stosować w różnych formach i ilościach. **Susz**, tj. suszone owoce lub rośliny, jest przeznaczony do celów spożywczych, leczniczych lub paszowych (zalecane do stosowania w ilościach od 0,5 do 5%). **Suszone wyciągi** (ekstrakty) to skoncentrowane preparaty roślinne, otrzymywane w wyniku traktowania materiału roślinnego rozpuszczalnikami (np. wodą, etanolem i ich mieszaninami), a następnie odpowiednio zagęszczone do uzyskania konsystencji sypkiego proszku (zawartość wody nie więcej niż 5%), ich zalecana ilość to 0,5 kg/t paszy. **Olejki eteryczne**, czyli mieszaniny lotnych związków organicznych (np. estrów, ketonów, aldehydów) w postaci suchego ekstraktu. Olejki eteryczne charakteryzują się intensywnym zapachem i występują w różnych częściach roślin, np. korzeniach, owocach, korze (zalecana ilość to 0,5 kg/t paszy). Dodatek fitobiotyków do paszy lub wody dla drobiu wpływa m.in. na prawidłowe funkcjonowanie przewodu pokarmowego, wzmocnienie struktur układu krwionośnego, regulację statusu oksydacyjnego organizmu (tabela 1).

Tabela 1. Właściwości biologiczne wybranych fitobiotyków

Fitobiotyk	Właściwości bioaktywne	Naturalne źródło występowania
allicyna	Działanie podobne do antybiotyków	czosnek
garlicyna		
tymol	Wykazuje właściwości ograniczające liczebność szkodliwej mikroflory jelitowej, działa antyseptycznie, przeciwutleniająco	tymianek
mentol	Pobudza trawienie, zwiększa apetyt i ma właściwości antyseptyczne	mięta
terpeny		
piperyna	Korzystnie wpływa na stymulację trawienia i lepsze wykorzystanie paszy	pieprz czarny
gingerol	Wykazują działanie przeciwbólowe, przeciwgorączkowe, przeciwzapalne, immunostymulujące, przeciwnowotworowe i przeciwutleniające.	imbir
szogaol		
triterpen	Ma właściwości antyseptyczne i przeciwutleniające	rozmaryn

Korzyści

- Zwiększone spożycie paszy, wyższy przyrost masy ciała i lepsza konwersja paszy (czosnek, czosnek + imbir, czosnek + kozieradka i sproszkowany czarny pieprz).
- Zwiększony przyrost masy ciała i zwiększona wydajność paszy oraz zmniejszone spożycie paszy (tymol i karwakrol na 4 poziomach (0, 60, 100 i 200 mg / kg podanej mieszanki paszowej)).
- Zastosowanie dodatku ziół zwiększa aktywność przeciwutleniaczy i enzymów trawiennych oraz poprawia odpowiedź immunologiczną, co może mieć pozytywny wpływ na zdrowie i wydajność kurcząt brojlerów.
- Poprawa przyrostu ptaków (3 ml/l ekstraktu z zielonej herbaty do wody pitnej).
- Poprawa dziennego przyrostu masy ciała i współczynnika konwersji paszy (dodatek 1 lub 2 g anyżu gwiazdkowatego / kg mieszanki paszowej dla kurcząt brojlerów).

Bibliografia

Budny A., Kupczyński R., Sobolewska S., Korczyński M., Zawadzki W., 2012. Samolecznictwo i ziołolecznictwo w profilaktyce i leczeniu zwierząt gospodarskich, Acta Sci. Pol. Med. Vet., 11 (1), 5–24

Publication date: April 2024

Version: 1 (Polish)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement No101060979. It reflects only the authors view. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

 twitter.com/broilernet

 linkedin.com/company/broilernet

 youtube.com/@broilernet

BroilerNet.eu

